

Diyarbakır Milletvekili Sabahattin Savcı ve 39 arkadaşının Diyarbakır Üniversitesi kuruluş kanunu teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/897)

Millet Meclisi Başkanlığına

«Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş kanunu» teklifi, gerekçesi ile birlikte ilişikte takdim kılınmıştır. Gereğine müsaade buyurulmasını arz ve rica ederiz. Saygularımızla.

29 . 5 . 1973

Diyarbakır Milletvekili <i>S. Savcı</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>B. Eğilli</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>N. Yıldırım</i>
Kayseri Milletvekili <i>E. Turgut</i>	Gaziantep Milletvekili <i>L. Söylemez</i>	Bingöl Milletvekili <i>M. Bilgin</i>
Van Milletvekili <i>K. Kartal</i>	Siirt Senatörü <i>A. Kavak</i>	Konya Milletvekili <i>B. Müderrisoğlu</i>
Urfa Milletvekili <i>B. Karakeçili</i>	İstanbul Milletvekili <i>M. S. Güngör</i>	Nevşehir Milletvekili <i>H. Başer</i>
Siirt Milletvekili <i>S. Oran</i>	İstanbul Milletvekili <i>H. Güngör</i>	Adıyaman Milletvekili <i>M. Z. Adıyaman</i>
Gaziantep Milletvekili <i>E. Ocak</i>	Edirne Milletvekili <i>İ. Erkin</i>	Tunceli Milletvekili <i>K. Aral</i>
Adana Milletvekili <i>T. Topaloğlu</i>	Edirne Milletvekili <i>V. Gülkan</i>	Elâzığ Milletvekili <i>A. R. Septioğlu</i>
Nevşehir Milletvekili <i>E. Kıratlıoğlu</i>	Kırşehir Milletvekili <i>M. K. Güneş</i>	Malatya Milletvekili <i>A. Karaaslan</i>
Çorum Milletvekili <i>K. Demirer</i>	Sakarya Milletvekili <i>Y. Bir</i>	Balıkesir Milletvekili <i>O. Tarı</i>
İçel Milletvekili <i>C. T. Okyayuz</i>	Kars Milletvekili <i>İ. H. Alaca</i>	Urfa Senatörü <i>H. Oral</i>
Hakkâri Milletvekili <i>A. Zeydan</i>	Adıyaman Milletvekili <i>A. Turanlı</i>	Kocaeli Milletvekili <i>S. Yahşi</i>
Konya Milletvekili <i>S. Ergun</i>	Mardin Milletvekili <i>A. Özmen</i>	Kastamonu Milletvekili <i>O. Deniz</i>
Kars Milletvekili <i>M. Doğan</i>	Erzurum Milletvekili <i>F. Taşkesenlioğlu</i>	Erzurum Milletvekili <i>S. Aras</i>
	Balıkesir Milletvekili <i>K. Erdem</i>	

Diyarbakır Milletvekili Sabahattin Savcı ve arkadaşlarının, «Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş Kanunu» teklifi hakkında gerekçe

Dünyanın politik gidişi ve bütün siyasî mücadeleler, bilhassa bugün petrol gibi yeraltı ve yerüstü servetleri ve bunların değerlendirilmesi etrafında cereyan etmektedir. Ancak, bunların ilmî bir şekilde araştırılması gerekmektedir. Bu bakımdan bugün Türkiye'de üniversite ve yüksek okulların İstanbul - Ankara gibi büyük merkezlerde değil, bölgelerde yaygın halde kurulması, yurdun topyekûn kalkınmasına etkili olacaktır.

2 nci Beş Yıllık Plânda ve icra programlarında, üniversiteler ile ilgili çalışmalara hazırlık yapılmasına önem verilmiştir. 3 ncü Beş Yıllık Kalkınma Programında ise, «Yüksek öğretimde bilim ve teknoloji uygulayacak, adaptasyonunu yapacak ve üretecek elemanların yetiştirilmesinde yüksek okullar ve üniversiteler olmak üzere iki kanallı bir sistem kurulacak, bu iki kaynağın büyüklüğü kalkınmanın çeşitli safhalarındaki teknolojik düzeye göre belirlenecek, öncelikle uygulayıcı meslek elemanı yetiştirilmesine dönük yüksek okullar geliştirilecektir» denmektedir.

Bu espri içerisinde, bölge üniversitelerinin kurulması, tekniğin gerektirdiği ve bölgenin özelliklerine göre eğitim ve öğretimin yapılması, kalkınmayı hızlandırmış olacaktır.

Ankara Üniversitesi Senatosunun, 13 . 12 . 1966 gün ve 520/3364 sayılı kararı ile Diyarbakır'da bir Tıp Fakültesi açılması kararlaştırılmış, buna göre alman öğrenciler 3 yıl Ankara'da okuduktan sonra, Diyarbakır'a nakledilmişlerdir. Geleceğin büyük bir üniversitesinin nüvesini teşkil eden bu Tıp Fakültesinin plân ve projeleri ve üniversite kampus plânlarının hazırlanması, 1969 yılında ele alınmıştır. Dicle nehrinin karşı sahillerinde istimlak edilen 27 954 dönüm arazi üzerinde Tıp ve diğer fakültelerin müsait yerleri tespit edilmiş bulunmaktadır.

Gerçekten Diyarbakır, Doğu ve Güney - Doğu illerinin tam ve hinderlantı geniş bir merkezi halindedir. Bu ilimiz ve çevresi bir üniversiteye gerekli her türlü bilimsel malzemeyi sağlayacak niteliktedir. Fikir ve ilim alanında da değerli kişiler yetiştirmiş bulunan Diyarbakır'ın tarihi incelendiğinde, her devirde büyük medeniyetlere sahne olduğu, en mümtaz eser ve âbideleri bugün de bağırında sakladığı derhal göze çarpar.

Diyarbakır'da tüm fakültelerle kurulacak bir üniversite, bu bölgenin ekonomik, teknik, sosyal ve kültürel bakımından süratle kalkınmasını sağlayacaktır. Çünkü, böyle ilim kurumları, buldukları bölgelerin, hattâ milletlerin hayat ve can damarlarını teşkil edecek, insan faktörü yerinde etkili olacaktır.

Artık bir zaruret haline gelmiş bulunan Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş Kanununun çıkarılması, hem çalışmalara hız verecek ve hem de hükümetlere tevdi edilen bölgesel ve yurt kalkınmasında temel ve aslı görevin yerine getirilmesini sağlayacaktır.

Bu nedenlerde, teklifimizi hazırlamış bulunmaktayız. Cumhuriyetimizin 550 nci yılında çıkarılacak bu kanunla Yüce Meclislerimiz Diyarbakır iline ve çevresine büyük bir eser kazandıracak, ilmin ve tekniğin ışığını yayacak fabrika bacalarının yerini tutacaktır.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No: 2/887
Karar No: 21

7.6.1973

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza tevdi edilen Diyarbakır Milletvekili Sabahattin Saveri ve 42 arkadaşının Diyarbakır Üniversitesi kuruluş kanun teklifi, teklif sahibi ve Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Teklifin tümü üzerindeki olumlu görüşmelerden sonra maddelerinin tetkikine geçilmiştir.

Teklifin birinci maddesinde kurulması teklif edilen Üniversitenin özerkliğinin belirtilmesi ve maddenin redaksiyonu bakımından değiştirilmiştir.

Teklifin ikinci maddesi, halen Diyarbakır'da kurulmuş olan fakültelerin bu Üniversiteye bağlanması ve kanun tekniğine uygun olması bakımından değiştirilmiştir.

Teklifin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nci maddeleri kaldırılmış yerine yeni 3, 4, 5, 6 ncı maddelerin konulması ve madde numaralarının da buna göre düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Teklifin geçici madde 1, 2, 3, 4 ncü maddelerinin çıkarılmasına ve yerine yeni geçici 1 ve 2 ncı maddelerin konulması Komisyonumuzca yerinde görülmüştür.

Teklif yapılan bu değişikliklerle beraber kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek temennisiyle Plân Komisyonuna havale edilmesi arz olunur.

Başkan ve bu Rapor için

Sözcü			
İstanbul	Adıyaman	Ankara	Balıkesir
M. Yardımcı	Z. Adıyaman	M. Maden	M. Yılmaz
Eskişehir	Kocaeli	Konya	Adana
O. Oğuz	S. Yahşi	Y. Öztuna	M. K. Küçüktepepınar

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/897
Karar No : 270

20.6.1973

Millî Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan «Diyarbakır Milletvekili Sabahattin Saveri ve 39 arkadaşının Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş kanunu teklifi» Millî Eğitim ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinde hazır bulunduğu oturumda incelendi ve görüşüldü :

Değişen dünya şartları ve teknik alandaki başdöndürücü ilerlemelerin grift hale getirdiği meselelerin çözümü, her sahada bilgili kişiler yetiştiren yüksek öğrenim müesseseleri açmakla mümkün olacaktır. Kalkınmak ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak arzusunda olan ülkemizde, yüksek öğrenim müesseseleri büyük şehirlerde toplanmış durumdadır. Oysa bölgesel şartlarda dikkate alınarak, bu kuruluşların yurt sathına yayılması, gerçeklere daha uygun düşecektir.

Doğu ve Güneydoğu bölgelerimize göre merkezi durumda bulunan, tarihin her devrinde büyük medeniyetlere sahne olmuş, halen birçok eski eserleri bünyesinde toplayan Diyarbakır ilimizin hızla gelişen nüfusu da dikkate alınca, bir üniversiteyi içinde barındıracak her türlü malzeme-ye sahibolduğu görülecektir.

Ankara Üniversitesi Senatosu, 1966 yılındaki kararıyla Diyarbakır'da bir Tıp Fakültesinin açılmasına karar vermiş, buna göre alınan öğrenciler 3 yıl Ankara'da okuduktan sonra Diyarbakır'a nakledilmişlerdir. Dicle Nehrinin karşı sahillerinde istimlak edilen 27 954 dönüm arazi üzerinde tıp ve diğer fakülte binalarının inşası için müsait yerler tespit edilmiş bulunmaktadır.

İzah edilen gerekçelerin ışığı altında hazırlanan teklif olumlu karşılandıktan sonra, görüşmelere, Millî Eğitim Komisyonunun teklifi üzerinde yaptığı değişiklik sonucu hazırlanan metin esas alınarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonunun 1, 2, 4, 5 ve 6 ncı maddelerinin aynen;

3 ncü madde ise (5239 sayılı Kanuna) ibaresinden sonra adı geçen kanuna ek kanunlarda olduğu dikkate alınarak (ve buna ek kanunlara) ibaresi eklenmek suretiyle;

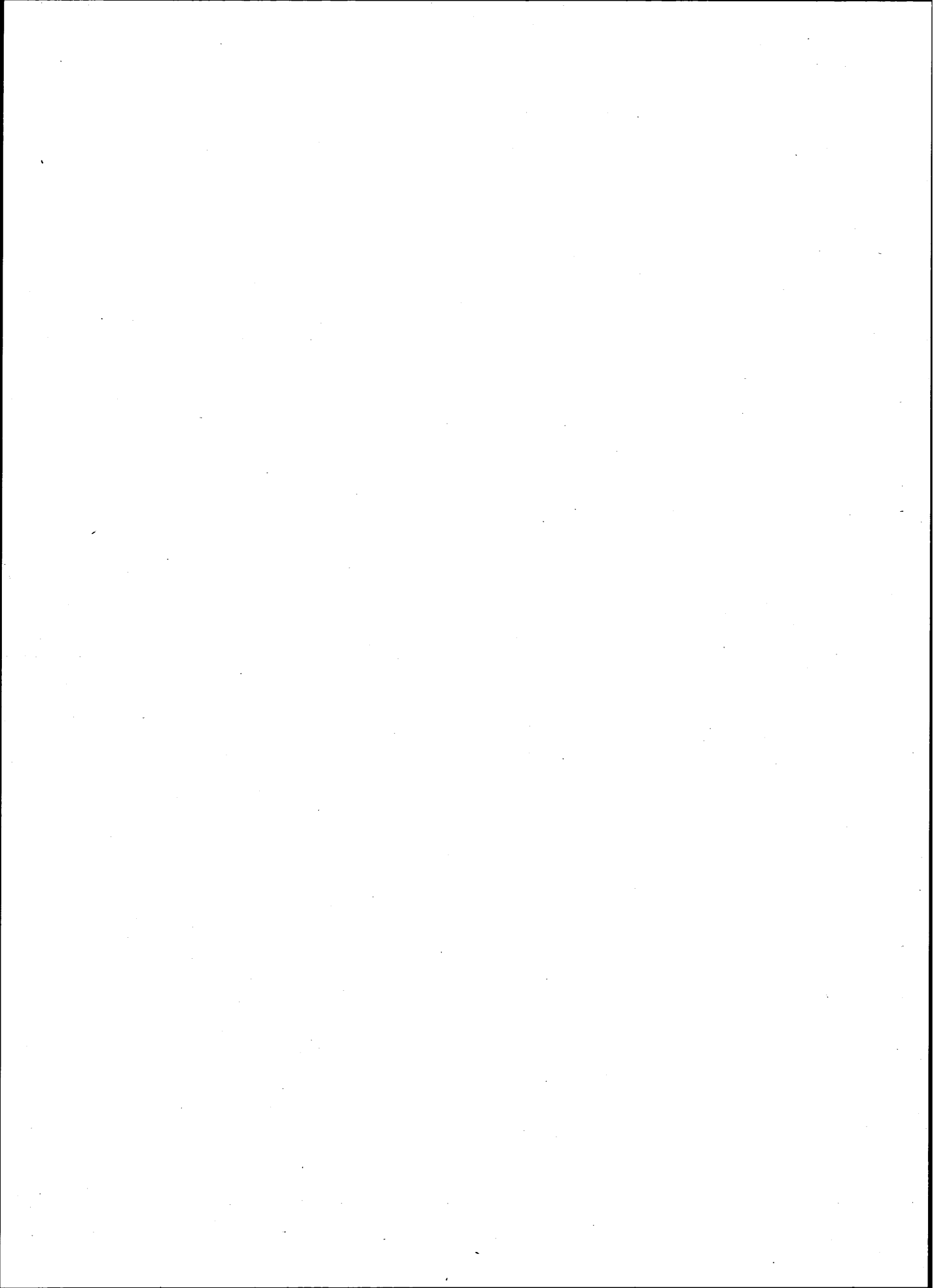
Verilen bir önergeyle, kurulacak olan Diyarbakır Üniversitesinin kadro cetvellerini ihtiva eden yeni bir 7 ncı maddenin eklenmesi suretiyle,

Millî Eğitim Komisyonunun geçici 1 ncı ve 2 ncı maddeleri aynen; Diyarbakır Üniversitesinin rektörlük kadrolarına atama yapılabilmeye başlanuncaya kadar, hizmetlerin aksamaması için genel sekreterlik, muhasebe ve inşaat işlerinin Ankara Üniversitesince yürütüleceğini öngören yeni bir geçici 3 ncü madde eklenmek suretiyle, 7 ncı maddenin eklenmesi sebebiyle, teklifin 9 ncü maddesi 8 ncı, 10 ncü maddesi de 9 ncü madde olmak üzere aynen kabul edilmişlerdir.

Bölgenin eğitim sorunlarını biran evvel çözümlenebilmek için teklifin, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü		
Niğde	Ankara	Adana	Afyon
<i>N. Çerezci</i>	<i>M. K. Yılmaz</i>	<i>S. Kılıç</i>	<i>H. Hamamcıoğlu</i>
Çorum	Eskişehir	Eskişehir	İsparta
<i>A. Güler</i>	<i>İ. Anç</i>	<i>S. Öztürk</i>	<i>A. İ. Balın</i>
İçel	İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>C. Okyayuz</i>	<i>O. C. Fersoy</i>	<i>L. Yurdoğlu</i>	<i>K. Önder</i>
Kütahya	Kars	Manisa	Niğde
<i>M. Erez</i>	<i>K. Güven</i>	<i>M. Ok</i>	<i>H. A. Kavurmacıoğlu</i>
Ordu	Samsun	Samsun	Trabzon
<i>O. Vural</i>	<i>H. Özalp</i>	<i>D. Kitaplı</i>	<i>A. Şener</i>
			Yozgat
			Söz hakkım mahfuzdur
			<i>C. Sungur</i>

Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş Kanunu Teklifi

MADDE 1. — Merkezi Diyarbakır'da olmak üzere, «Diyarbakır Üniversitesi» adı altında bir üniversite kurulmuştur.

MADDE 2. — Tıp, Eğitim, Fen, «Temel Bilimler», Ziraat, Petro - Kimya, Edebiyat ve İlahiyat fakültelerinden müteşekkil olarak kurulan bu üniversite öğretim üye ve yardımcıları, öğrencileri, personeli ile bir bütün olup, bağımsız tüzel kişiliği haiz bir kuruluştur.

MADDE 3. — Üniversitenin amacı, yurdumuzun ihtiyacı olan ilim ve meslek adamlarını yetiştirmek, bilhassa bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını sağlamak, bu konuda araştırmalar yaparak halka eğitim ve öğretim yolu ile hizmet etmektir.

MADDE 4. — Bölge şartlarına, plân ve önem sırasına göre üniversitenin en yetkili organlarınınca alınan karar gereğince, fakültelerin bölümleri ve gerekli enstitüleri kurulabilir veya mevcutları kaldırılabilir.

MADDE 5. — Üniversitede, Denetleme Kurulu ve üniversite organları, öğretim üyelerinin görev ve yetkileri, üniversiteye giriş, öğrenim disiplin ve ceza işleri güvenlik tedbirleri, mali ve çeşitli hükümler; «Üniversiteler Kanununun» esasları ve muhteviyatına göre tespit olunur ve uygulanır.

MADDE 6. — Diyarbakır Üniversitesine tahsis edilmek üzere gereken gayrimenkuller Millî Eğitim Bakanlığınca usulüne uygun olarak kamulaştırılır. Bu maksada elverişli hazineye ait gayrimenkuller Bakanlar Kurulu kararı ile tahsis; belediye ve vilâyete ait gayrimenkuller ise belediye meclisi ve genel meclis kararıyla bedelsiz veya uygun bir bedelle Millî Eğitim Bakanlığına devredilir.

MADDE 7. — Diyarbakır Üniversitesi için yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler; vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefler tarafından Diyarbakır Üniversitesine makbuz karşılığı yapılacak maddî bağışlar, yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurul kazançlarından indirilir.

MADDE 8. — Kurulun hazırlıklarında çalıştırılacak Millî Eğitim Bakanlığı ve Üniversite mensuplarına, maaşlı ve ücretli Devlet memurları ve memur olmayan mütehassıs kişilere çalışmalarına karşılık olarak Bakanlar Kurulunca tespit edilecek ücretleri vermeye Millî Eğitim Bakanlıkı yetkilidir.

Bu ücretler Üniversiteler Kanununa göre öğretim üyelerine verilen tazminata hânel getirmez.

GEÇİCİ MADDE 1. — Diyarbakır Üniversitesi bu kanunun 2 nci maddesi gereğince özerk ve tüzel kişiliği almaya kadar kurulacak her fakülte Ankara Üniversitesi Senatosu kararına göre çalışır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Kuruluş devresinde fakültelerin bütçeleri Millî Eğitim Bakanlıkı bütçesinde Diyarbakır üniversitesi için açılacak ayrı bir bölümde yer alır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Üniversite adına her türlü bağış, tesis ve ölüme bağli tasarrufları kabule, Millî Eğitim Bakanlıkı yetkilidir. Bağışlar hakkında 7 nci madde hükmü uygulanır.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş kanunu teklifi.

MADDE 1. — Diyarbakır'da «Diyarbakır Üniversitesi» adı ile tüzel kişiliğe sahip Üniversiteler Kanununa tabi özerk bir üniversite kurulmuştur.

MADDE 2. — Diyarbakır Tıp Fakültesi ile Fen Bilimleri Fakültesi bu üniversiteye bağlanmıştır.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

Diyarbakır Üniversitesi Kuruluş kanunu teklifi.

MADDE 1. — Millî Eğitim Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millî Eğitim Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Teklif)

GEÇİCİ MADDE 4. — Diyarbakır üniversitesinin bütün yapı ve tesisleri için yıllık ödenek miktarının tayini ve gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirişi)

MADDE 3. — Diyarbakır Tıp Fakültesine aid olup, 5239 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde yer alan kadrolar, aynı başlıklarla bu kanuna bağlanmıştır.

MADDE 4. — Bu iki fakültece yapılan Őleřmelerden doğan hŐkŐmler ve borçlar ile bu fakŐlterelere bŐtçe kanunu ile verilmiş olan haklar «Diyarbakır Őniversitesine» intikal eder.

MADDE 5. — Bu Őniversitenin Öğretim Őyeleri ve yardımcıları Őniversiteler Kanununa göre alacakları maaş ve tazminatlardan ayrı olarak halen almakta oldukları mahrumiyet tazminatından da yararlanırlar.

MADDE 6. — Bu Őniversite tarafından Öğretim - eğitim ve araştırma maksadı ile ithal edilen veya bağış yolu ile hariçten gelen makine, alet ve cihazlarla; ecza ve malzeme her tŐrlŐ vergi, resim ve harçlardan muaftr.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hŐkŐmlerinin kapsamadığı hususlarda Őniversiteler Kanununa; Őniversiteler Kanununda da hŐkŐm bulunmadığı hallerde genel hŐkŐmlere uyulur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Őniversiteye bağlanan fakŐlterelerde ve fakŐlteye bağlı kurumlarda gŐrevli Öğretim Őye ve yardımcıları memur ve hizmetlilerden aylıkları, kadro unvanları değişmeyenlerin yeniden tayinlerine lŐzŐm olmayıp, aylıkları ve Őcretleri aynı kadro ve derece Őzerinden verilmeye devam olunur.

(BŐtçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

MADDE 3. — Diyarbakır Tıp FakŐltesine aid olup, 5239 sayılı Kanuna ve buna ek kanunlara bağlı cetvellerde yer alan kadrolar, aynı başlıklarla bu kanuna bağlanmıştır.

MADDE 4. — Millî Eğitim Komisyonunun 4 ncŐ maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millî Eğitim Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millî Eğitim Komisyonunun 6 ncŐ maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Fen FakŐltesi adı altında, bu kanuna ilişik (1) ve (2) sayılı cetvellerde gŐsterilen kadrolar eklenmiştir.

(1) sayılı cetvelde gŐsterilen kadrolardan, bu kanuna ilişik (3) sayılı cetvelde gŐsterilen kadrolar 1972 malî yılında kullanılamaz.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millî Eğitim Komisyonunun geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millî Eğitim Komisyonunun geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Diyarbakır Őniversitesi RektŐrlŐk kadrolarına atama yapılıp, çalışmalara başlanıncaya kadar Őniversite genel sekreterlik, muhasebe ve inşaat mŐdŐrlŐklerinin gŐrevleri Ankara Őniversitesince yŐrŐtŐlŐr.

(Teklif)

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirişi)

MADDE 7. — Teklifin 9 ncu maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Teklifin 10 ncu maddesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

MADDE 8. — Teklifin 9 ncu maddesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 10 ncu maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

(I) SAYILI CETVEL

Fen Fakültesi

D.	Memuriyetin çeşidi	Adet	Aylık	D.	Memuriyetin çeşidi	Adet	Aylık
A) Öğretim Üyeleri				B) Öğretim Yardımcıları			
1	Profesör	9	2000	7	Asistan	10	800
2	»	3	1750	8	»	10	700
3	»	4	1500	9	»	15	600
4	»	6	1250	10	»	15	500
5	Doçent	5	1100	4	Uzman	2	1250
6	»	5	950	5	»	2	1100
7	»	10	800	6	»	2	950
8	»	10	700	6	Okutman	2	950
				7	»	2	800
				8	»	2	700

(II) SAYILI CETVEL

Ek görev tazminatı

Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Dekan	1	210

(III) SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık tutarı
A) Öğretim üyeleri				B) Öğretim yardımcıları			
1	Profesör	1	2 000	7	Doçent	5	800
2	»	1	1 750	8	»	5	700
3	»	2	1 500	7	Asistan	6	800
4	»	3	1 250	8	»	6	700
5	Doçent	3	1 100	9	»	10	600
6	»	3	950	10	»	7	500